מ ד י נ ה

י ה ו ד י ת

ב ד ר ך

בס"ד, גליון מס' 29 ("מי בא" 231) – ה' אייר התשפ"ו

מזל"א טבא למדינה

"במזלא תליא מילתא" –
כך אמרו חכמים לגבי **בני חיי ומזוני** שתלויים הם במזל – גם במשמע של **נזילה** מלמעלה – ולא **בזכותא**, בזיכוך המעשים. יום המזל הוא יום ההולדת. בו, כדברי הירושלמי, המזל גובר, הווי אומר: אדם נולד עם כשרונות וסגולות מונחלות מאבותיו בתחומי כושר-ילודה, אריכות ימים ופרנסה [וכענין שאמר ר' עקיבא במסכת עדיות (ב,ה) "האב זוכה לבנו בנוי בכח בעושר בחכמה ובשנים"], ובכל שנה מתחדשים ומתגברים בו סגולותיו המיוחדות לו ביום הולדתו ["גילו" של האדם הוא מזלו (גם במשמע של צירוף-מסויים של מערכת הכוכבים-המזלות), כמו "בן גילו" – "בן מזלו" בלשון חכמים, והצטברות ימי הולדת היא "סיבה למסיבה", ומכאן הקשר לגיל-שמחה].
כך באדם הפרטי, וכך ביום הולדת העולם, בראש השנה, בו מתחדשת הבריאה ששרדה את השנה שעברה ומתרוננת (עם חשבון נפש לאור הנסיון המצטבר) לקראת הבא עלינו לטובה, וכך גם יום הולדתה של מדינה הוא יום המזל-הגובר שלה, יום שמחה המלווה בחרדת-דין לגבי העתיד הנגזר עליה [**דין** ו**מדינה** שניהם משרש אחד].

ומה כן תלוי בזכות?
אם אמנם "הכל תלוי במזל" ונטוע באדם מלידתו, על מה בא הדין התובע זכויות וזיכוך-מעשים? הווי אומר: על התקבלות המזל-הסגולה בכלים נאותים ושימוש בו לטובה ולברכה. המזל הוא יחסית בגדר **אור** ואנרגיה פוטנציאלית, ואילו **זכות** עניינה **זיכוך** של **כלים** לשם יישום בשטח, בפועל. וכך אמרו לגבי ראשית השנה: "הרי שהיו ישראל צדיקים גמורים בראש השנה ונגזרו להם גשמים מרובים, ולסוף חזרו בהן (והרשיעו), לפחות מהם אי אפשר שכבר נגזרה גזירה, אלא הקב"ה מורידם שלא בזמנם על הארץ שאינה צריכה להן". וכן להיפך: "הרי שהיו רשעים גמורים בראש השנה ונגזרו להם גשמים מועטים וחזרו בהן, להוסיף עליהן אי אפשר, אלא הקב"ה מורידם בזמנם על הארץ הצריכה להן" ואין השנה חסרה כלום. וכך יש לך אדם ברוך-כשרונות מולדים שלא זיכך את כליו ונתבזבזו סגולותיו

לריק, ולהיפך – מִמְעט אורות ניתן לפעול ולהצליח מאד על ידי זיכוך הכלים-היישומים.
[ובמושגי חכמת האמת: **מזלא** (**78**) עולה ג' פעמים שם **הוי"ה** (**26**), כנגד בני חיי ומזוני, שהם עצמם כנגד **יה"ו** שבשם, הרומזים כידוע ל**חכמה**-אבא, **בינה**-אמא, ו**תפארת**-גופא מרכז מדות רגשות הלב, ואילו ה**ה**' האחרונה (לענייננו ההוי"ה הרביעית), היא הבת-המציאות-ה**מלכות**-המקבלת מכל מה שלפניה ומיישמת בשטח].
נאחל למדינה ביום הולדתה ה-**78** שתזכה לזכך מעשיה ולממש בטוב הנראה והנגלה את סגולותיה הנתונות לה מעצם הוויתה היהודית הסגולית, בכך שתמליך עליה את מלכה-א-להיה בכל תחומי החיים, כשספר התורה על לבה.

לידת המדינה – סיום הגלות – נס מופלא
כל מתבונן בצדק יראה אל-נכון שעצם הקמת המדינה מתוך הגלות וקיומה עד הֵנה כרוך בניסי נסים ונסיבות מופלאות שהם בגדר "מזל"-נוזל מלמעלה, שהרי כלל ברזל הוא ש"אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים". עצם הרעיון הציוני שנתפס בגולה בלבם של עוזבי תורה, שזנחו למענו את אופציית ההתבוללות, הוא נס מופלא ביותר, וכל ההצלחות והישועות והנצחונות שמאז ועד ימינו אלה, ללא ספק יד ה' עשתה זאת. כמו שביציאת מצרים הראשונה, "גוי מקרב גוי", כעובר ממעי אמו, נזקקנו לאותות ומופתים, כך ביציאה מגלות ארוכה "מארץ צפון ומכל הארצות" (שהיא, כדברי הנביא מופלאה יותר – ראו בסוף פרק שני של ברכות), נדרשו פלאי פלאות.
סיום הגלות הפיזית, שהוא ההישג המובהק של המדינה, אינו רק אתחלתא דגאולה, אלא גאולה כמשמעה, שהרי יציאת העבד מעבדותו ביובל ושובו אל נחלתו מכונה בתורה "גאולה" גם בטרם ירד לנחלתו להוציא ממנה את לחמו, אך בכדי להפוך את כל זה לגאולה שאין אחריה גלות, נדרשים אנו מצדנו להכין כלים ולזכך מעשינו, כשם שהעבד השב חייב לחרוש ולזרוע ואם לא כן עלול הוא להתדרדר ולמכור שוב את נחלתו ולהמכר בעצמו לעבדות. המשימה של המדינה – אולי ל-26 השנים הבאות, ההוי"ה הרביעית לאחר השלש (-78) – להציב את ספר התורה על לבה, למען תאריך ימים עד העולם, ככתוב בסיום פרשת המלך שבתורה, שהיא פרשת המדינה היהודית הראויה.

עיבור-לידה יניקה-וילדות – ובר מצוה
במקביל לגידולו של אדם, לידת המדינה מקרב הגלות, היא יציאה מן העיבור, וקיומה עד הֵנה הוא כשנות היניקה והילדות, בהם צומח הילוד כשצרכיו מסופקים בידי ההורים היוצרים לו אוירה נאותה, ללא שנדרש הוא עצמו לקחת אחריות ומחוייבות ממשית. אך מגיע שלב של **בר מצוה** בו אומר האב "ברוך שפטרני" ו"הכדור חוזר" אל הנער עצמו. בכך גופא מתחיל שלב ה**בגרות** (בגימטריא **תורה**), שעניינה חוסר-תלות באחרים (ובמזל הנוזל מהם) פיתוח עצמאות פנימית-רוחנית, עצמיות שלימה ו"מוחין דגדלות", שהן הן תכלית הכוונה. זוהי בדיוק משימתה של המדינה מעתה ואילך ועל כך יש לכולנו לייחל ולהתפלל, לדבר ולפעול.

ניסן אייר סיון
במקביל לחדשי השנה, היציאה-הלידה מן הגלות, "ביד חזקה ובזרוע נטויה" (אך גם "בחימה שפוכה", כדברי יחזקאל כ,לג, שלענייננו אולי היא השואה האיומה) היא בחינת **ניסן**; לידת המדינה וביסוסה הפיזי ללא מחוייבות יהודית, הוא בבחינת **אייר** (ולא-במקרה בו חלים "חגי המדינה"!), "חדש הרפואה והבריאות" שנועד לרפא את חליי הגלות בטרם מתן תורה ולהעלות **זיו** (-כשם הנוסף של החדש) על פני הבנים, ובו, על פי ספר יצירה, שולט "**חוש ההרהור**" החפשי מן המחוייבות;, ואילו הכניסה לתורה ולמצוות-מחייבות, לאחר ההתגברות על כל ה**ספיק**ות (משרש **עמלק** שגברנו עליו בסוף אייר), הוא בחינת **סיון**, חדש מתן התורה.
עולה לאחרונה הרושם, כי מתרחשים תהליכים במדינה המקרבים אותנו מאייר לסיון, אך לא-ברור אם התהליכים מתרחשים גם **במערכת** החילונית עצמה, שאולי תהיה מסוגלת "להתגייר כהלכה" ולהפוך ממנה-ובה למדינה יהודית ראויה לשמה, או שתאלץ להתפורר לטובת מערכת חילופית שתקום תחתיה (כמובן בדרכי שלום וללא שפיכות דמים חס ושלום). האופציה הראשונה היא המבוקשת, אך דומה שהאופציה השניה סיכוייה מרובים יותר [ויתכן גם שאם תחל להתקדם התעוררות למהפכה מצד הציבור הרחב, תתעשת גם המערכת ותצליח להפעיל "שינוי גנטי" בתוך עצמה].

ולסיום עוד הערה אחת:
מצינו אמנם במקרא גם אפשרות של "ועשיתי את אשר בחוקי תלכו ומשפטי תשמרו ועשיתם" (יחזקאל לו,כז), לפיה גם הזיכוך עצמו נעשה מלמעלה, אך נראה שאין זו האפשרות הלכתחילית, שהרי אם-כן אין כאן בגרות שלימה ועצמאית. ולכן אין מן הראוי לצַפות לכך – מה שעשוי כמובן להאריך את הדרך, כענין "לא זכו – בעתה", אלא לפעול כאילו תלוי הדבר בעצמנו ולשאוף ל"זכו – אחישנה" (אך "להחזיק בראש" גם את האפשרות האחרת, למקרה ש"יכלו כל הקצין"...).
אמנם באמת נראה כי שתי האפשרויות אמת, ומבטאות את שתי הבחינות שבגאולה, בחינת הבת (והרעיה) ובחינת הבן: מצד האשה-המקבלת-מטֶבע ברייתה (והמברכת "שעשָׂני כרצונו"), אין חסרון בכך שאינה פעילה אקטיבית, ולעתים דווקא זה חינה וזה חסדה בעיני הדוד הגואל, אולם האיש-הבן שואף להיות כאביו עצמו, משפיע וגואל, ומצד בחינתו, ההמתנה הפסיבית לכך שתימשך לו השפעה גם במקום ובזמן שיכול הוא לעשות לעצמו-בעצמו, הריהי בבחינת "נהמא דכיסופא" וחוסר בגרות.
ואולי באמת אפשר לקיים שניהם בעת ובעונה אחת, כאשר "הוא עומד בזוית זו ומתפלל" מצד בחינתו שלו, "והיא עומדת בזוית זו ומתפללת" לפי דרכה ובינתה, ומבין שניהם כאחד תצמח הישועה. אמן כן יהי רצון.